

Sayın Milletvekilim,

Eğitim Reformu Girişimi (ERG) olarak, 2010 Merkezi Yönetim Bütçesi Taslağı'nın TBMM çatısı altında görüşüldüğü şu günlerde, ülkemizin en önemli önceliklerinden biri olan eğitim hizmetlerine ayrılan kaynaklara dikkatinizi çekmek istiyoruz.

Her çocuğun kaliteli eğitim hakkının gerçekleşmesi ve eğitim sisteminin ülkemizin sürdürülebilir ve eşitlikçi kalkınma sürecine katkıda bulunabilmesi için, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Bütçesi görüşmeleri sırasında bu mektupta ele alınan konuların üzerinde durmanızı öneriyoruz.

Bütçe sürecinin her aşamasında eğitime ayrılan kaynakların artırılması için çaba sarf edilmeli, olası kesintilere karşı dikkatli olunmalıdır.

Geçtiğimiz yılın bütçe sürecinin son günlerinde, bütçe görüşmelerinin son aşamasında kanuna eklenen bir maddeyle MEB ve diğer bazı genel bütçeli idarelerin ödeneklerinde önemli oranda kesintilere gidilmişti. Bütçe kesintisinin yüzde 14,3'ü tek başına MEB bütçesinden karşılanmıştı. MEB bütçesi içinde bu kesintiden en fazla etkilenen harcama türü, ödeneğinin yüzde 16,5'i kesilen sermaye giderleri olmuştu. Oysa hem uzun erimli hedeflerin gerçekleştirilmesi hem de ekonomik krizin eğitim sistemine olası olumsuz etkilerinin bertaraf edilebilmesi için kamu eğitim harcamalarının kriz dönemlerinde azalması önlenmelidir.

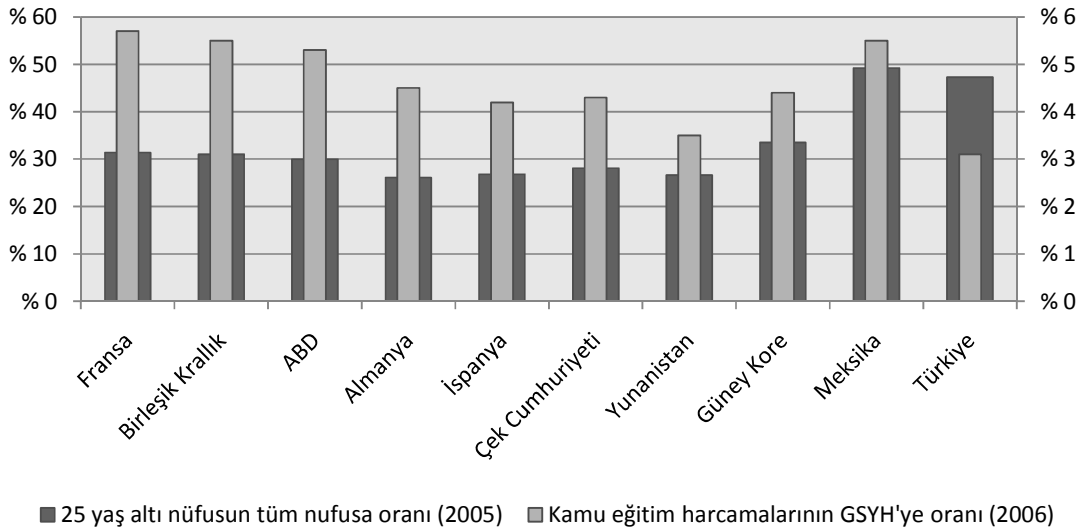
Sayın Milletvekilim,
2010 Merkezi Yönetim Bütçesi görüşmeleri sırasında MEB bütçesinin artırılması yönünde çaba harcanması gerekmektedir. Bütçe süreci aşamalarında sizlere sunulacak tekliflerde, kesintilerin MEB bütçesine yansımalarını gözden geçirmenizi ve MEB bütçesinden kesinti yapılmamasına dikkat etmenizi öneriyoruz.

Ülkemizde eğitim hizmetlerine ayrılan kaynaklar yeterli değildir.

Ülkemizin en önemli zenginlik kaynaklarından biri genç nüfus yapısıdır. Bu genç kitlenin üretken bireylere dönüşmesi ve toplum hayatında aktif roller edinebilmesi için, kaliteli eğitim hizmetleri vazgeçilmez bir şarttır. Ancak uluslararası karşılaştırmalar göstermektedir ki, özellikle nüfus yapısı dikkate alındığında, Türkiye'nin eğitim hizmetlerine ayırdığı kamu mali kaynakları yeterli değildir.

Örneğin, 2006'da nüfusunun yüzde 31'i çocuk ve gençlerden oluşan Fransa'da kamu GSYH'nin yüzde 5,7'si tutarında eğitim harcaması yaparken, nüfusunun yüzde 47'si çocuk ve gençlerden oluşan Türkiye'de GSYH'nin ancak yüzde 3,1'i civarında kamu eğitim harcaması gerçekleştirilmektedir. Sayılar, 2006'dan bu yana büyük bir değişiklik göstermemiştir. 2009'da Türkiye'de toplam kamu eğitim harcamalarının GSYH'nin yüzde 3,6'sı tutarında olması beklenmektedir.

SEÇİLİ ÜLKELERDE 25 YAŞ ALTI NÜFUS VE KAMU EĞİTİM HARCAMALARI

Kaynaklar: World Population Database; UNESCO, Global Education Digest 2008 (Türkiye'ye ait sayılar, yeni GSYH serisine göre güncellenmiştir).

Sayın Milletvekilim,

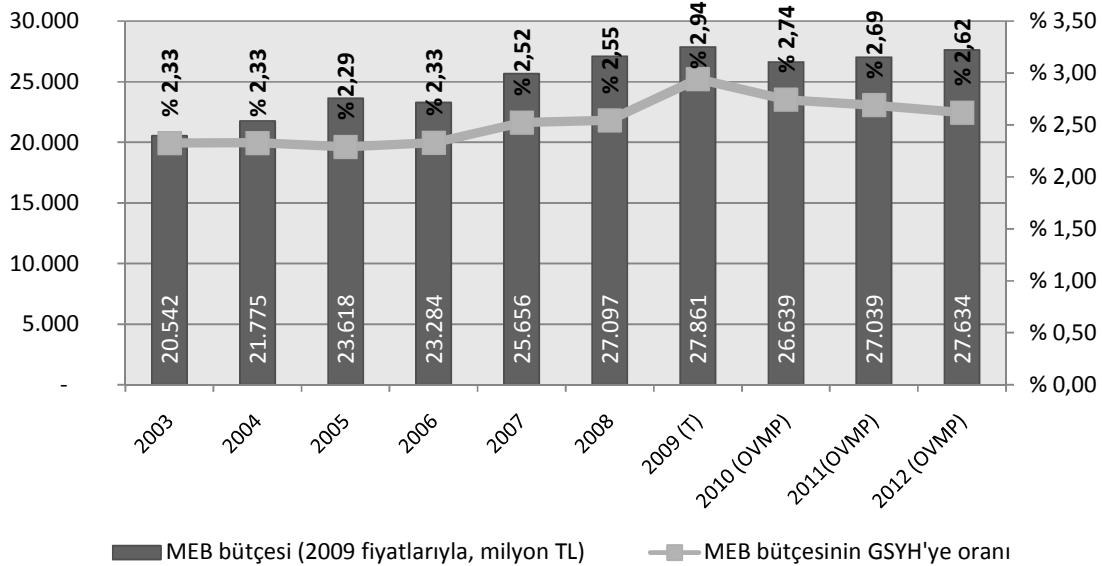
Ülkemizin en önemli potansiyelini kullanabilmesi için kamunun eğitime ayırdığı kaynakları artırması şarttır. Hükümet'e eğitime ayrılan kamu kaynaklarını OECD ortalaması olan GSYH'nin yüzde 5,5'i ve UNESCO'nun geliştirmekte olan ülkelere önerdiği yüzde 6'sı düzeyine getirmek için herhangi bir planı olup olmadığını sormanızı öneriyoruz.

Hükümet, buna rağmen 2010 yılında MEB bütçesini küçültmeyi planlamaktadır.

Ülkemizde üniversite dışındaki eğitim hizmetlerinden neredeyse tek başına sorumlu olan kamu kuruluşu niteliğindeki Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinin büyüklüğü, Türkiye'nin eğitim alanındaki hedeflerini karşılamaktan uzaktır. MEB bütçesi, 2003-2008 arasında önemli ölçüde artmış olsa da, bütçenin GSYH'ye oranındaki artış çok sınırlıdır. Diğer bir deyişle, hızlı ekonomik büyüme döneminde Hükümet, ülkenin gelirindeki artışı eğitim hizmetlerine aktararak eğitim harcamalarının payını artırmayı seçmemiştir. Ülkenin sürdürülebilir kalkınması için çok önemli bir fırsat kaçırılmıştır.

MEB bütçesinde şu ana kadar yaşanan sınırlı artışa ek olarak, 2010 bütçesinde MEB harcamalarının reel olarak düşmesi planlanmaktadır. Şu ana kadar açıklanan harcama verilerine göre MEB'in 2009'da 27,9 milyar TL harcayacağı tahmin edilmektedir. 2010 bütçesinde ise MEB'in cari fiyatlarla 28,2 milyar TL, 2009 fiyatlarıyla ise 26,6 milyar TL harcaması öngörülmektedir.

MEB HARCAMALARI VE GSYH'YE ORANI

Kaynaklar: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü internet sitesi (www.bumko.gov.tr), Muhasebat Genel Müdürlüğü internet sitesi (www.muhasabat.gov.tr), Orta Vadeli Mali Plan 2010-2012. T: Tahmini.

MEB'e ayrılan mali kaynaklar, planlama belgelerinde yer alan hedeflerle uyumlu değildir.

Ulusal planlama belgelerinde, eğitim alanı için önemli hedefler belirlenmiştir. Eğitimin kalitesinin artırılması ve okul öncesi eğitim ve ortaöğretim kademelerine erişimin artırılması, özellikle 60. Hükümet Programı Eylem Planı'nda somutlaştırılmış hedefler arasındadır.

Okul öncesi eğitimde, 2011 sonuna kadar yüzde 50 okullulaşma hedeflenmektedir (2008-2009'da yüzde 23). Bunun gerçekleşebilmesi için önümüzdeki iki yılda 25.000 derslik inşa edilmeli ve 20.000 yeni öğretmen işe alınmalıdır. Ortaöğretimde ise 2011 sonunda yüzde 90 okullulaşma hedeflenmiştir (2008-2009'da yüzde 58). Bu hedefin gerçekleşebilmesi için ise iki yıl içinde 75.000 derslik inşa edilmeli ve 60.000 yeni öğretmen işe alınmalıdır.

Ancak bu hedefler, 2010 bütçesi ve 2010-2012 Orta Vadeli Mali Plan'la uyumlu değildir. MEB'in personel giderlerinde ve sermaye giderlerinde, okul öncesi eğitim ve ortaöğretimde yaygınlaşmayı sürdürebilecek ve eğitimin kalitesini yükseltebilecek bir artış planlanmamıştır.

Sayın Milletvekilim,

2010'da küçültülecek MEB bütçesiyle özellikle okul öncesi eğitim ve ortaöğretimdeki yaygınlaşma hedeflerinin nasıl gerçekleşeceğinin sorulması gerekmektedir.

MEB BÜTÇESİNİN EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE DAĞILIMI (2009 FİYATLARIYLA)

	2010	2011	2012
Personel Giderleri	18.852.841	19.231.256	19.650.356
SGK Devlet Primi Giderleri	3.212.400	3.261.655	3.332.736
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.023.607	2.012.398	2.009.281
Cari Transferler	850.073	896.424	939.506
Sermaye Giderleri	1.436.629	1.374.663	1.440.117
Sermaye Transferleri	263.491	262.236	262.233
TOPLAM	26.639.040	27.038.633	27.634.228

Kaynak: Orta Vadeli Mali Plan, 2010-2012.

2010 bütçesiyle birlikte eğitime erişim ve eğitimde kaliteyle ilgili hedeflerden geri adım atılacağı yönünde bir kuşku bulunmaktadır.

2010 bütçesine yön vermesi için hazırlanmış Orta Vadeli Program 2010-2012'de eğitim alanında yer alan hedef ve öncelikler, Orta Vadeli Program 2009-2011'dekilerden önemli ölçüde farklılaşmıştır. Bilgi teknolojilerinin yaygınlaşması ve öğretmen eksikliklerinin giderilmesi gibi eğitimde kaliteyle yakından ilgili önceliklerin bu yıl açıklanan Orta Vadeli Program'da yer bulamadığı gözlemlenmektedir (Bkz. EK).

Sayın Milletvekilim,

2010 bütçe sürecinde eğitimde kalitenin iyileştirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması yönündeki hedeflerden geri adım atılıp atılmadığı ve bütçenin bu hedeflerle uyumlu bir şekilde oluşturulup oluşturulmadığı soruları toplumda yanıt beklemektedir.

MEB bütçesi, kamu eğitim harcamalarının en önemli parçasıdır ve milyonlarca çocuğumuzun ve dolayısıyla ülkemizin kaderini etkilemektedir. 2010 Merkezi Yönetim Bütçesi'nde eğitime yeterli kaynağın ayrılması talebimizi yineliyoruz.

Saygılarımızla,

Eğitim Reformu Girişimi

EK

ORTA VADELİ PROGRAM 2009-2011'den

1. Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni fikirlere açık, özgüven ve sorumluluk duygusuna sahip, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik değerleri benimsemiş, milli kültürü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen bilgi toplumu insanını yetiştirmek eğitim politikasının temel amacıdır. Bu çerçevede;

i) Eğitimde kalite, rekabet, verimlilik ve fırsat eşitliğini artırmaya yönelik olarak idari yapı yeniden düzenlenecektir.

ii) Eğitim müfredatı gözden geçirilerek gerekli güncellemelere devam edilecek, ihtiyaç duyulan alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılacaktır.

iii) Eğitimde etkin bir yönlendirme sistemi kurulacaktır.

iv) Eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılacak, donanım ihtiyacı karşılanacak, fiziki altyapı geliştirilecektir.

v) İhtiyaç duyulan alanlarda ve bölgelerde öğretmen ve öğretim elemanı eksikliği giderilecektir.

vi) Eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacak ve etkin hale getirilecektir.

vii) Her kademedeki kaliteli eğitime erişimin önündeki engeller kaldırılacak; bölgesel ve cinsiyet farklılıkları giderilecektir.

viii) Eğitimin her kademesinde alternatif finansman modelleri geliştirilecektir.

Başta şiddet olmak üzere eğitim kurumlarında disiplin sorunlarının giderilmesine yönelik uygulamalar artırılacaktır.

ORTA VADELİ PROGRAM 2010-2012'den

1. Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni fikirlere açık, özgüven ve sorumluluk duygusuna sahip, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik değerleri benimsemiş, milli kültürü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen bilgi toplumu insanını yetiştirmek eğitim politikasının temel amacıdır. Bu çerçevede;

i) Eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılacak, donanım ve fiziki altyapı geliştirilecek, eğitime erişimde bölgeler ve cinsiyet itibarıyla dengesizlikler azaltılacaktır.

ii) Eğitimde kalite, rekabet, verimlilik ve fırsat eşitliğini artırmaya yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu yeniden yapılandırılacaktır.

iii) Eğitimin her kademesinde alternatif finansman modelleri geliştirilecek, özel sektörün eğitim yatırımları kalite odaklı bir anlayışla teşvik edilecektir.

iv) Mesleki eğitimin payı ve kalitesi artırılacak, özel sektör ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine aktif katılımı sağlanacaktır.

v) Orta ve yükseköğretimde öğrenci ve öğretim elemanı değişimi ve hareketliliğini yaygınlaştırıp artırmaya yönelik uluslararası programlar ile yabancı öğrenci ve bilim insanlarının ülkemizdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmasına yönelik hibe programları yaygınlaştırılacak ve yenileri ihdas edilecektir. Bu yaklaşım çerçevesinde, idari yapıda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.